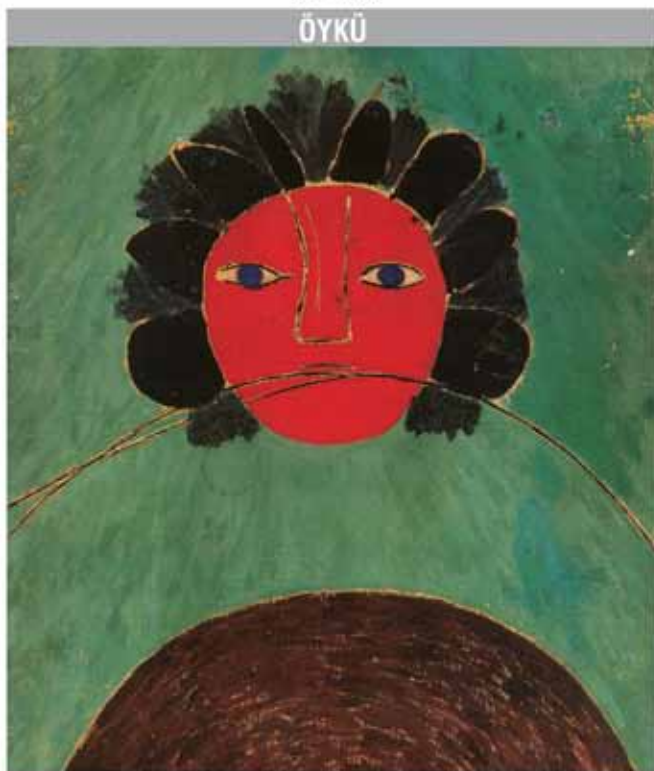

FERİT EDGÜ

DO SESİ

♥
CAN

ÖYKÜ

Ferit Edgü
DO SESİ

Can Yayınları: 1662
Türk Edebiyatı: 479

© Ferit Edgü, 2007
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2007

1. basım: Yapı Kredi Yayınları, 2002
Can Yayınları'nda 1. basım: Eylül 2007

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Jülide Altıntaş
Sayfa Düzeni: Gülay Yıldız
Düzelti: Nurten Sönmezcan

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-0842-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Ferit Edgü
DO SESİ
ÖYKÜLER 1999-2000

CAN YAYINLARI

FERİT EDGÜ'NÜN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
ÖTEKİ KİTAPLARI

YARALI ZAMAN / *anlatı*

AV / *öykü*

ÇIĞLIK / *öykü*

BİR GEMİDE / *öykü*

BULUŞMALAR / *deneme*

EYLÜLÜN GÖLGESİNDE BİR YAZDI / *roman*

İŞTE DENİZ, MARİA / *öykü*

Ferit Edgü, 1936'da İstanbul'da doğdu. İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Resim Bölümü'nde başladığı öğrenimini Paris'te sürdürdü. 1976-1990 yılları arasında, kurucusu olduğu Ada Yayınları'nda, çağdaş Türk ve dünya yazarlarının, şairlerinin yapıtlarını yayınladı. Edebiyatın çeşitli alanlarında ürünler verdi. *Bir Gemide* adlı kitabıyla 1979 Sait Faik, *Ders Notları* ile 1979 Türk Dil Kurumu, *Eylülün Gölgesinde Bir Yazdı* ile 1988 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü'nü aldı. *Hakkâri'de Bir Mevsim* romanından uyarlanan ve Erden Kıral'ın yönettiği film, Berlin 33. Film Festivali'nde, aralarında Gümüş Ayı'nın da olduğu 5 ödül kazandı. Romanları, öyküleri, denemeleri Japonca ve Çince dahil birçok dile çevrildi.

İÇİNDEKİLER

I/ ÖLÜM ÖYKÜLERİ

- Do Sesi, 13
Beklenti, 16
Son Hece, 17
Adlar, 19
İmdat, 20
Acımasız, 21
Arşivden, 22
Kayıp, 23
Düş, 24
Son Yüzücü, 25
Sonumsu, 27
Durak, 28
Yürüyen, 29
Düşüş, 30
Mezar, 31
İnsanoğlu, 32
Masum, 33
Medetsiz, 34
Üşüyen, 35

II/ YAŞAM ÖYKÜLERİ

Dil, 39

Özet, 40

Şanslı, 41

Bir Garip Sürgün, 42

Aykırı, 43

Köpek, 44

Kendiliğinden, 45

Artı. Eksi., 47

Yol, 48

Yeterli, 49

Garip Aile, 50

Koşucu, 51

Belki, 52

Sessizlik, 53

İtiraf, 54

Konuşma, 55

Bir Öykü, 56

III/ SAÇMA ÖYKÜLER

İz, 59

Şerbetli, 60

Çöl, 61

Kilit, 62

Kaçış, 63

Susuzluk, 64

Ayrılış, 65

Rastlantı, 66

Başlangıç, 67

Sohbet, 68

Özellikle, 69
Ardından, 70
Erteleme, 71
Hiç, 72
Karakış, 73
İlenç, 74
Işık, 75
Gün, 76
İkili, 77
Kaf, 78
Az, 79
Yürekli, 80
Çaresiz, 81

IV/ GEÇİŞLER

Geçişler, 85

I
ÖLÜM ÖYKÜLERİ

“Ne zerre kalsın, ne gölge.”

Attar (XIII. yy.)

*“Biçimlerim ve ölümlerim
sayılamayacak kadardı.”*

J.L. Borges

DO SESİ

Bana, bir gün, “*Do sesini verdim,
ölümü yendim*” diyen
SEMİHA BERKSOY’a

Klor kokulu hastane odası.

Beyaz çarşafın içinde yaşlı adam. Bembeyaz saçlar.
Işığını yitirmemiş mavi gözler. Soluk bir yüz.
Yaşlı kadın ayaklarının ucuna basarak yaklaşıyor
karyolaya. Hastanın tam alınının ortasına bir öpücük
konduruyor.

Yaşlı adam ve kadın aynı anda, kadının dudakları
alna değer değmez gülümsüyorlar.

Demek geldin, diyor yaşlı adam.

Nasıl gelmezdim, diyor yaşlı kadın.

Beyaz çarşafın dışına, ince kemikli, uzun parmaklı
ellerini çıkarıyor yaşlı adam. Kadının sağ elini, iki
eli arasına alıyor.

Göz gözeler.

Hadi, bana bir Do sesi ver, diyor yaşlı adam.

Kadın, buyruğu yerine getiren bir emireri gibi, son
derece ciddi, odanın ortasına doğru ilerliyor.

İlerlerken kapıya, sonra, boş, beyaz duvarlara
bakıyor. Sonra, avluya bakan pencerenin önüne
gidiyor. Güz ışığı. Pencereye sırtını dönüyor. Şimdi

yaşlı adamın yatağına bir buçuk adımlık uzaklıkta. Arkasından aldığı güz ışığında görkemli bir yontu gibi kadın. Kımıldamadan duruyor. Gözlerini açıp kapıyor. Dudaklarını oynatıyor. Uzun bir süre geçiyor. Sinek uça kanat çırpışı duyulacak.

Yaşlı adam, yatağında hafifçe kaykılmış, gözlerinin parlaklığı artmış, bekliyor; bekliyor.

Yaşlı kadın, artık yaşlı değil, derin bir soluk alıyor. Do sesini verecek. Daha önce, sahnede birçok kez verdiği gibi. Gözlerini yumuyor. Yemyeşil bir çayırda şimdi. Ardından koşan o... o..., adını unuttuğu ilk sevgilisi, bir dut ağacının gölgesinde erişiyor ona, göğsü kalkıp iniyor, kendine çekiyor sevgilisi onu, dut ağacından güç almak ister gibi sırtını ağacın gövdesine veriyor, ama yakışıklı delikanlının elleri büyük bir ustalıkla bedenine dolanıyor, derin bir iç çekişi.

Gözlerini açıyor. Karşısında o yaşlı adam. Son soluğunu vermekte. Solgun gözleriyle ona bakıyor.

Durdu, yutkundu ve bir Do sesi verdi, uzun, çok uzun bir Do sesi; uzadıkça Wagner'i, Beethoven'i, Mozart'ı, Bizet'yi, hattâ Goethe ve Nietzsche'yi düşlediği, bu nedenle daha da uzayan bir Do sesi.

Odaya bir an girip, sonra şeytan görmüş gibi çarpılan, o maskeli haydut, iblisin tâ kendisi, kapıyı ardından açık bırakıp kaçıyor. İlk odayı, sonra koridorları dolduran Do sesi, iblisin peşinden avluya varıyor, avludan sokağa çıkıyor, iblis ortadan yitene değin ardından gidiyor.

Sağol, diyor yaşlı adam mavi gözlerini kaparken.

Eski günlerdeki gibisin. Sesin hiç değişmemiş.

Susuyorlar.

Kadın, yavaşça yatağa yaklaşıyor. Dudakları yaşlı adamın, dudaklarına değdiğinde, yeniden gözlerini

açıyor yaşlı adam. Dudaklarından birkaç sözcük, birkaç hece dökülüyor. Ama kadın sanki duymuyor onları.

Yaşlı adam, şimdi, eliyle gitmesini işaretliyor kadına. Sonra, ince dudaklarında, ölümcül bir gülümseme, yeniden yumuyor gözlerini.

Kadın, geldiği gibi, ayaklarının ucuna basa basa dönüp ardına bakmadan çıkıyor odadan.

Gülümüyor. Ölümü gördüm işte, diyor. Sonra bir kahkaha atıyor koridoru çınlatan: Ama nasıl da kaçtı Do sesinden. Bir daha semtime uğrayamaz artık.

Avluyu geçip sokağa çıkıyor.

Hiç kimseler yok sokakta. Yalnızca küçük bir kız çocuğu, elinde bir demet gelincik, gözlerinin içi Gülerek, koşar adım yaklaşıyor ona.

BEKLENTİ

*“Ölüm, hiçbir şey; ama ölümden sonrası da
hiçbir şey.”*

Annem, hasta döşeginde, kulağıma, Niçin
ölemiyorum? diye inliyordu.

Ben de onu avutmak için, Ölürsün anneciğim, biraz
sabret, ölürsün, diyordum.

Bir akşam, iş dönüşümde, Artık sabrım kalmadı,
dedi. Babamı özledim. Babama kavuşmak
istiyorum.

Babamı mı özledin? dedim hınzırca.

Yok be yavrum, diye inledi. Senin değil, kendi
babamı.

Nasıl olsa yakında göreceksin anneciğim, dedim.
Kim bilir, dedi. Oraya gitmeden ne söylesem boş.

SON HECE

Can'ın anısına

Elinde tepsiyle odaya giren hastabakıcıya, İstemem, dedi. Onları yan odadakine götür. Orda yatan, doymak nedir bilmiyor. Ölmeden önce varolan her şeyi, et, ot, n'olursa olsun, yemek istiyor. Sen bana bir dilim kızarmış ekmekle bir dilim tuzsuz beyaz peynir getir, yeter.

Kızarmış ekmek yok, dedi hastabakıcı.

Söyle kızartsınlar, dedi hasta.

Çok geçmeden koca bir kâsenin içinde tarhana çorbası geldi. Kızarmış kıtır ekmekler, kırmızı biberli tereyağ.

Kaşığı eline alırken gülümsedi, İstedğim bu değildi ama, olsun, babam da çok severdi, diye geçirdi içinden.

Çorbayı önce kokladı.

Yemiş kadar oldu.

Kaşığı bırakıp sırtüstü yatağa uzanıp gözlerini kapadı.

Açtığında, başucunda, güleryüzlü hemşireyi gördü.

Elinde ak çarşaflar.

Çarşafaları değiştirmeye gerek yok, dedi. Sanırım sabaha varmaz ben burdan giderim.

Hemşire gülümsedi.

Yooo, dedi, sizi bir yere bırakmayız.

Siz bırakmasanız da alacaklar, dedi.

Yeniden yumdu gözlerini.

Bir deniz kıyısındaydı. Pantolonunun paçalarını

sıvamış, yalınayak kumsalda ilerliyordu. Tabanları

yanıyordu. Koşmaya başladı. Sonra denize ulaştı.

Suyun serinliği tabanlarından tüm bedenine yayıldı.

Ürperti.

Ürperti ense köküne varmamıştı ki, uzaktan,

çok uzaktan bir ses duydu:

Buraya gelllll... Baban öldüüü...

Babam mı? dedi.

Sonra üç kez aynı heceyi yineledi: Ba-ba-ba-

İşte karşısındaydı babası. Ona elini uzatıyor: Çabuk

ol, okula geç kalıyoruz, diyordu.

ADLAR

Sonunda, ben de babamın yaşına vardım.
Şimdi, onun, niçin insanlardan çok kuşlarla
ilgilendiğini anlar gibiyim.

Ne var ki, benim ne kapanım var, ne de öksüm;
ne ağım var; ne de kafesim. Ne de kuşlarla ilgili
bilgim, gözlemim, deneyimim.

Bu bahar günlerinde, her sabah, gün doğarken,
bahçedeki çama tüneyen bir kuş ötüyor. Ama ben,
onun bir ispinoz mu, florya mı, iskete mi, saka mı,
yoksa bir bülbül mü olduğunu bilmiyorum.

Bana babamdan miras yalnızca adlar kaldı. Ne
kanat, ne tüy, ne de kuş sesi.

İnsan olana bu kadarı da yeter, diyeceksin.

Doğru. Eğer geçim derdi olmasaydı.

İMDAT

Ne tuhaf, koskoca bir yaz gelip geçmiş, denize girmemiştim.

Bunu, denize düştüğünde kurtardığım sıska bir kadın söylemişti.

Şansın varmış, dedim. Eğer, ben burda olmasaydım... Yüzme bilmediğime göre güzel bir hoşluk olacaktı, dedi. Hoş, senin de ayağın kaymasaydı, beni kurtarmak için kendini denize atacağın yoktu ya.

Çevreme bakındım, gelip geçen, bizi gören biri var mı, diye.

Hiç kimseler yoktu.

Öyleyse buyur, dedim kıçına tekmeyi vururken. Bir kez daha dene bakalım.

FERİT EDGÜ

DO SESİ

ÖYKÜ

*Klor kokulu hastane odası.
Beyaz çarşaflar içinde yaşlı adam. Bembeyaz saçlar.
Işığını yitirmemiş mavi gözler. Soluk bir yüz.
Yaşlı kadın ayaklarının ucuna basarak yaklaşıyor
karyolaya. Hastanın tam alınının ortasına bir öpücük*

konduruyor.

Demek geldin, diyor yaşlı adam.

Nasıl gelmezdim, diyor yaşlı kadın.

Beyaz çarşafın dışına, ince kemikli, uzun parmaklı ellerini çıkarıyor yaşlı adam. Kadının sağ elini, iki eli arasına alıyor.

Göz gözeler.

Hadi, bana bir Do sesi ver, diyor yaşlı adam...

Ferit Edgü, *İşte Deniz, Maria*'daki minimalist anlayışını, *Do Sesi*'nde, "yaşanılıp geçerken yazılmış" diye tanımladığı kısacık, yalın, fazlalıklardan arındırılmış öyküleriyle sürdürüyor. "Ölüm Öyküleri", "Yaşam Öyküleri", "Saçma Öyküler" ve bir tek uzun öykü: "Geçişler"...

KAPAK RESMİ: SEMİHA BERKSOY

ISBN 978-975-07-0842-8

9 789750 708428

<http://www.canyayinlari.com>